

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA și LITERATURA.

№. 20.

Duminica 12. Maju.

1840.

Saul.

САША.

Бржт 'мі міе . . . Давіа . . . дар кіар пе фїїна мѣ
Ам дано лѣ соціе . . . Ах! нѣ шїї. — Тот гласѣа
Ачел совран, пѣтерник, че мѣате нопці д'аржндаѣа
М'а тот кемат де жѣне, прїбат, антѣнекоѣ,
Фїїнд де тот департе д'акѣцета ла трон;
Ачел глас іар акѣма, де мѣате нопці, маї гроазнік
Фїерос ан со 'н де ѣнаѣ, че вѣжіе мѣцїндаѣ,
Мѣ'мпѣнѣ іар шї'мі тѣнѣ: „Саѣа ѣшї; ѣшї Саѣа” . . .
Прѣ сѣлнта фѣц' ачелѣї профет прѣ кѣвіос,
Че'н віс атѣнчї вѣзѣтам шї пѣнѣ нѣ'мі, вестїе
Кѣ дѣмнеѣѣ мѣ кіамѣ пе тронѣа Палестїнеї,
Ан віс акѣм, анвіс'мі п'ачел Самѣїа іар,
Де тот скїмѣат ла фѣцѣ, ал вѣз не анѣтетат!
Дїн гроазніка, аджнѣа шї 'нтѣнекоѣса вале
Ал вѣз мѣреѣ кѣ шаде пе аѣрїтѣа мѣнѣ:
Стѣ Давїа ла пїчарей смерт анѣенѣкѣт;
А сѣлнтѣаѣї вѣл фѣндаѣ рѣсѣїрѣ п'ал лѣї кап
ѣнтѣа де лемн чѣреѣкѣа, ал домнѣаѣї дар маре;
Кѣ мѣна іар чѣалѣтѣ, че лѣнгѣ лѣнг' антїнде
Пе капѣ'мі мїї де браѣе, кѣнѣна 'мі змѣлѣе 'а вѣз
Шї п'алѣї Давїа фѣрѣнте пѣїндо: дар мѣ кѣзї?
Н'о прїїмеѣе Давїа, с'арѣнкѣ ла пїчарей,
Аї фѣче семн шї пѣнѣ, шї прѣ мїлос лї стїргѣ
Пе кѣтѣа мѣѣ с'о пѣе . . . — О, че івіре! Ах!

ИВІТЕ АЛ МІШ ДАВІД! ТЪ АНКЪ 'МІ ЄШІ СЪНЪС?
 ТЪ ЧІНЕРЕ АЛ МІШ АНКЪ ШІ ФІШ ТЪ ШІ ПРІЕТЕН? . .
 ТЪРВЕЗ! КЪМ! СЪ'МІ РЪПЪСЪКЪ ДІН КАПЪЛ МІШ КЪНЪНА?
 ТЪ, ЧЕ КЪТЕЗІ АТЪТА, БЪТЪРН ВІКА'ЕН, СЪВЪКАТ,
 СЪ ТРЕМЪРІ . . . Пей, да, піаръ, ші чЕЛ ЧЕ Н'АГЪНДІТ . . . —
 РАІ! СЪНТ ШІМІТ ЄШ . . .

(В. Арістіа)

ІДЕІ РАПСОДІЧЕ.*)

5.

(Ампіръзіа анімалъ)

АЧЕЛЪ ТРЪНЪРІ НАТЪРАЛЕ КАРЕ СІМЦЕСЪ,
 ШІ СЕ МІШЪКЪ ДЕ ВАСЕ, СЕ НЪМЕСЪКЪ АНІМА-
 ЛЕ САШ ВІЕТЪЦІ САСЪ ВЕЦЪІТОАРЕ. —
 СІМЦІРЪ ШІ МІШКАРЪ ДЕ ВОІЕ СЕ АФЪКЪ АН
 ТОАТЕ ВІЕТЪЦІЛЕ, ШІ АЧЕСТЪ А ЛОР АНСЪ-
 ШІРІ НЕ АРАТЪ, КЪМ КЪ ТРЪПЪЛ АНІМАЛ А-
 РЕ ШІ СЪФЛЕТ, КАРЕ АЛ МІШЪКЪ ДЪПЪ ВОІА
 СА. СКОПЪЛ МАРЕЛЪІ ФЪКЪТОР НЪ ФЪ ШІ
 ЛА АНІМАЛЕ, КА ШІ ЛА ПЛАНТЕ, АДЕКЪ КА А-
 ЧЕЛЪ АША КА ШІ АЧЕСТЪ СЪ ТРЪІАСЪКЪ, ЧІ
 СЪ ШІ СІМЦЪСЪКЪ; СЕ НЪ ФІЕ ЛЕГАТЕ ДЕ
 ЛОКЪЛ, КАРЕ АЛ АЗЪВЕСЪКЪ СЪГЪНА НЪТРЕЦЪЛ
 СЪШ ДІН ТРЪНСЪЛ, ЧІ СЪ СЕ МІШТЕ ДЕЛА
 ШІ ЛОК ЛА АЛЪЛ, ШІ АША СЪШІ КАШТЕ ХРА-
 НА СА. — КА ВІЕТЪЦІЛЕ СЪ ПОАТЪ АЧЕСТА
 СКОП АЖЪНЪЕ, ЛЕАШ ДЪРЪІТ ДЪМНЕЗЕШ КЪ
 ШІ ТРЪП КЪ МЪЛТ МАІ ПЕРФЕКТ, ШІ МАІ

МІНЪМАТ ДЕ КЪТ АЧЕЛА А ПЛАНТЕЛОР. —
 ПЛАКЪЛ ФЪКЪТОРЪЛЪІ ЛА ФАЧЕРЪ АНІМАЛІ-
 ЛОР АШ ФОСТ: КА АЧЕСТЪ СЪ СЕ ХРЪНЪ-
 СЪКЪ, СЪ СІМЦЪСЪКЪ, СЪ СЕ МІШТЕ ДЕ ВОІЕ
 ШІ СЪШІ АНМЪЛЦЪСЪКЪ ЧЕНЪЛ СЪШ. — А-
 ЧЕСТЪ СЪНТ ЧЕЛЕ МАІ ДЕ КЪПЕТЕНІЕ БОЛ-
 ДЪРІ КАРЕ ФАК ПЕ АНІМАЛІ АША СЪРЪІТОА-
 РЕ. ШІ КА СЪ РЪМЪНЪ АЧЕСТЪ АН ПЪРЪ-
 РЪ СЪ СЪРЪІНЦЪ, ЛЕ АШ ДЪРЪІТ ДЪМНЕЗЕШ
 КЪ ДОЪ АНСЪШІРІ ДЕОСЕВІТЕ, ДІН КАРЕ ШНА
 ФАЧЕ, КА ТРЪПЪЛ ДІН АНЪСЪШЪЛ БОЛА ДІН
 АЗЪНТЪШ ШІ ФЪРЪ ВОІЕ СПРЕ ЧІНЪРЪ СЪ
 АЪКЪ, ШІ АЧЕСТА БОЛА СЕ НЪМЪЦЕ ІН-
 СТИНКЪ НАТЪРАЛ; АЛТА АНСЪШІРІ ФАЧЕ,
 КА АНІМАЛЕЛЕ МАІ БЪРТОС КЪ СЪНЪЕ КАЛА,
 ШІ МЪЛТЕ ІНСЕКТЕ СЪ СЕ ФАКЪ ВОЛНІЧЕ ФЪ-
 РЪ ПОВЪЦЪІРЕА ВРЕДЪНЪІ МЕЩЕР, САШ АРТИСТ,
 А ФАЧЕ, НІЩЕ МЪІЕСТРІІ ДЕ ТОАТЪ МІРАРЪ
 ВРЕМЪЧЕ, ШІ АЧЕСТА БОЛ СЕ НЪМЪЦЕ ІН-
 СТИНКЪ АРТИФІЧІОС. ПРІН АЧЕСТА ФАЧЕ
 КАСТОРЪЛ КАСІЛЕ САЛЕ, ПАСЕРІЛЕІ ШІ МЪЛТЕ
 ІНСЕКТЕ МЪІЕСТРЕЛЕ САЛЕ КЪІВЪРІ, ПЪНЪЕ СЪ.
 ДЕ КАРЕ АН АЛТ ЛОК АМ ВОРЪІТ.

* АН ФІОІА НР. 16 ФАЦА 123 КОЛЪМНА 1. А-
 ПОЛЪ — ЧІТЕЩЕ ОПАЛЪ, МОЧНЕЗІІІ —
 МАГНЕЗІЕІ, ШІМЕСЪ — ШІСЪШ, САШ
 СЕ ЗІЧЕ РОМЪНЪЦЕ ІШІТЪ? ХОЛЕСТЕІ —
 ХОЛІТЕІ — САШ ПЪНЪРА — ПЪКЪ-
 РА — АН КОЛЪМНА 2 КОБОЛЪШ — КО-
 БАЛЪШ.

ОРГАНІЗАЦІА АНІМАЛЕЛОР ЄСТЕ МЪЛТ ДЕО-
 СЕВІТЪ; АНСЪ АН АЧЕЛА СЕ ШНЕСЪКЪ ТОАТЕ, КЪ
 ЄЛЕ СЕ ХРЪНЕСЪКЪ ПРІН ГЪРЪ, ШІ КРЕСЪ ДІН
 ЛОНТЪРЪ, АДЕКЪ ПРІН ШІН ПРОЦЕ ВІШ, КАРЕ ФА-
 ЧЕ, КА ПЪРЦІЛЕ ЧЕЛЕ ХРЪНІТОАРЕ (ХІЛЪ) СЪ
 СЕ СЪГЪ ДІН ЧЕЛЕ МЪНКАТЕ, ШІ МІСТЕКЪН-
 ДЪСЕ КЪ СЪНЪЕЛЕ СЪ АНОІАСЪКЪ, ШІ МЪРЪ-

екъ пзрціле трѣпѣлѣ, іарѣ челе де прі-
сосъ съ се скоатъ прін арѣмѣрїле лор а-
фарѣ.

Ан челе маї мѣлте вїетѣці се дїосе-
вїѣ ка пѣла, трѣнкїѣла шї мѣдѣла-
рїле. Капѣла се лѣгѣ кѣ трѣнкїѣла прін
грѣмаѣ. Трѣнкїѣла іарѣшї се алкѣтѣ-
ѣе дїн пепт, шї дїн фѣале; партѣ де
напої, саѣ чеа дїн със а трѣнкїѣлѣ се
нѣмѣѣе спате; анвѣлїтоарѣ трѣпѣлѣ
пѣлаѣ, есте дѣпѣ дїосевїрѣ локѣлѣ,
ан каре вїетѣціле се афлѣ, шї дѣпѣ де-
скїлїнїрѣ цїнерїї вїеції маї мѣлт саѣ маї
пѣцїн вѣртоаѣ, ан ѣнеле нѣтѣдѣ, ан ал-
теле кѣ пѣр (лѣнѣ, флѣчї) спїнї, пѣне,
солѣї, шї дїосевїте цїстѣрї акѣперїтѣ. —
Челе маї мѣлте вїетѣціла ѡтѣрїтѣ вѣ-
ме скїмѣѣ вѣшмѣнтѣла ачїста, адекѣ ан
пренїеск. Съѣт пѣле се афлѣ ѣнтѣра,
карѣ рѣсарѣ дїн сѣнѣ, шї дѣ трѣпѣлѣ
анкѣвоїерѣ, шї фѣрѣмѣѣѣ. — Челеалте
пѣрїї вѣртоаѣе а трѣпѣлѣ сѣнт: карнѣ,
карѣ есте алкѣтѣїтѣ дїн фїѣре (фїре) кѣ
нервї, шї кѣ вїнї анпѣлѣїтѣ, шї фѣрѣмѣ-
ѣѣ ацїѣтѣрїї, шї сїмѣїтѣрїї мѣшкї.
Оаселе, ан каре се афлѣ мѣдѣлѣ,
гѣрѣїѣрїле, тїнѣїле ш. а. анѣлѣн-
трѣрїле се афлѣ ан голѣѣїлїле пѣнтрѣ
їле фѣкѣѣ, адекѣ: ан кап се афлѣ крї-
ерѣла, дїн каре се наѣе мѣдѣлѣ спї-
нѣрїї шї нѣрвїї. Голїѣїлїлї пїептѣлѣ
кѣспїнде ан сїне пѣлѣмѣнїле, шї інї-
ма, дїн карѣ се наск артерїїле, шї ан
карѣ се сѣѣрѣшїеск вїнеле. Ан Голїѣїлї-
нѣ фѣалелѣї се афлѣ стомаѣлѣ (рѣн-
ѣа, ѣѣрта) вїїѣѣрѣлѣ, маѣеле, фѣрѣ,
фїкаѣлѣ, спїна, рѣрѣнїї шї ан-
партѣ дїн жѣс ѣшїка, мїтра шї пѣр-
їїле сїкѣале.

Антре пѣрїїле пїкѣрѣтѣоаре де кѣпѣ-

тѣнїе есте сѣнѣеле каре прін некѣн-
нїта а інїмеї мїшкарѣ се поартѣ прін ар-
терїї (вїнї ѣѣтѣоаре) ан тоате пѣрїїле
трѣпѣлѣ, шї дїн ачїстѣ іарѣшї прін вїнї
се рѣдѣче ан інїмѣ, ан мїшкарѣ ачїста
некѣннїтѣ а сѣнѣелѣї стѣ вїаѣа анї-
малѣ — сѣнѣеле есте ан прївїнѣа колѣа-
рїї шї а стѣнпѣрѣрїї (кѣлѣлїї) дїосевїт
ла вїетѣці, аша ла сѣгѣтѣоаре шї пасерї
есте рошѣ шї калд (100° Фарѣнѣ:) ла ам-
фївїї шї пѣшї есте рошѣ, шї рѣче, пѣн-
трѣ ачїа челе дїн тѣї се нѣмеск вїетѣці
кѣ сѣнѣе калд, челе де пѣ ѣрѣмѣ кѣ сѣн-
ѣе рѣче. Інскѣтеле шї вѣрмїї аѣ ан лок
де сѣнѣе ѣн сѣк алѣ, шї пѣнтрѣ ачїа се
нѣмеск вїетѣці кѣ сѣнѣе алѣ.

Сѣнѣеле се афлѣ ан некѣннїтѣ
мїшкарѣ прін рѣсѣфларѣ, карѣ ла анїмалѣ
кѣ сѣнѣе рошѣ прін пѣлѣмѣнї, шї гїрлѣї
(шїрѣлѣ), іарѣ ла челе кѣ сѣнѣе алѣ прін
нїѣе гѣѣрїѣе дѣлѣнїѣ трѣпѣлѣ се фѣе.
Съѣт рѣсѣфларѣ партѣ ѣнѣ а ѣрѣлѣї се
траѣе дїн атмосѣрѣ (вѣѣдѣлѣ) ан пѣлѣмѣнї,
шї се скоате чеа рѣ дїн трѣнїеле. Анї-
малеле кѣ пѣлѣмѣнї аѣ шї глас, іарѣ челе
фѣрѣ пѣлѣмѣнї сѣнт мѣте.

Органеле ачїлѣ прін каре анїмалеле се
мїшкѣ де воїе се нѣмеск мѣшкї (карнї).
Нѣмерѣла лор есте дїосевїт андїосевїте
вїетѣці; омѣла дѣѣѣ арѣ 450, кѣнѣ о с-
мїдѣ де кѣмп пїсте 4,000 арѣтѣ. —
Сѣнт тотѣшї ѣнїї дїнтрѣ мѣшкї, карїї
нѣ сѣнт сѣѣт стѣпѣнїрѣ воїї п. е. інї-
ма, карѣ ан тоатѣ вїаѣа некѣннїт се
мїшкѣ (ѣате); ан ом пѣнѣ де 4,500 ан-
трѣн чѣс ѣате, фѣрѣ а остѣнї, саѣ а дѣ-
рѣ пѣре кѣм дѣр мѣшкїї воїнѣї — ка
съ се мїште мѣшкїї прін воїа ноастрѣ,
ан мѣнѣ нѣрвїї, карїї дїн крїерї саѣ дїн
мѣдѣлѣ спїнѣрїї рѣсар, шї нѣ нѣмаї мѣ-

шкілор антзрїтарѣ даѣ, чї шї сѣфлетѣлѣтї
анзсрїлѣ дїн афарз ан трѣп фзкѣте
прїн челе чїнчї сїнсѣрї даѣк.

Мїшкарѣ антзрѣце мѣшкїї шї нер-
вїї, ансз а лорї маї лѣнгз антревѣнцѣ-
ре лї обосѣце, шї де ачїа ле есте де лї-
нсз ѣн рзпаос. Ачїста рзпаос лѣѣ
рѣндѣт натѣра прїн сомн. Омѣа шї
челе маї мѣлате вїетзцї мѣнкзтоаре де іер-
вѣрї дорм ноаптѣ кѣѣтѣнд зїоа дѣпз
лѣкрѣа сѣѣ. (черев, кзпрїоара, чїѣта, іе-
пѣрїї де кѣмп шї де касз дорм маї кѣ
сѣмз зїоа шї ноаптѣ сѣнт маї вїонї)
аателе п. е. анїмалеле хрзпїтоаре, чїѣхѣ-
рзїї, пещїї маї мѣлате інсекте шї вермі дорм
зїоа, шї ноаптѣ ѣмелз дѣпз прада са.
Мѣлате вїетзцї, каре іарна кѣ грѣѣ лшї
капзтз хрѣна са, аѣ ѣн сомн де іарнз,
адекз тоатз іарна зак ка моарте. Шї
ан врѣмѣ ачїаста сѣнцїеле ан анїмале кѣ
сѣнцїе калд перде мѣлат дїн кзлѣѣра са.

Ачїелѣ пѣтерї дїн лонтрѣ, каре трѣ-
нѣа кѣ скоп шї де воїе ал мїшкз, се
нѣмек пѣтерїлѣ сѣфлетѣлѣтї — ан
кїпѣрѣ, вѣгарѣ ансѣмз, цїнѣрѣ амїнте,
аре омѣа кѣ челе маї мѣлате вїетзцї а
осѣце, ансз омѣа нѣ аре інсїнктѣрї; ел
сїнгѣр се наѣе не анвзцат шї маї
слаб, ѣна нѣмаї де сїне анвацз, адекз
а сѣце. — Ансз нїчї іаѣ фост лѣтї ачїстѣ
спре цїнѣрѣ са де лїпцз, кзчї ел есте
аїла зїдїторѣа сѣѣ кѣ ѣн дар маї маре
анзестрат, адекз ел нѣмаї аре мїнте,
прїн карѣ се аналцз песте тоате вѣцї-
тоареле, шї тоате прокопсїнцїеле ле поате
кзцїга. — Дїне аѣ гзсїт прїн 2,314
пробе фзкѣте, кѣмкз коїї 270 де іервѣрї
мѣмѣнкз, шї 218 нѣ; капреле 449 мѣ-
нѣнкз, 126 нѣ; оїле 387 мѣнѣнкз, 141
нѣ; калї 262 мѣнѣнкз, 212 нѣ; порчїї

кѣ 72 сѣнт мѣлцзміцї 171 нѣ ле каѣ-
тз.

Се ан парт вїетзцїлѣ ан шасе класе,
адекз: 1-о ан сѣгзтоаре, саѣ цїнцѣоасе;
2-о ан пасерї; 3-о ан амфїкїї. 4-о ан
пещїї, 5-о ан інсекте. 6-о ан вермі.

Др. Васїч.

СТАТИСТИКА ЖЪРНАЛЕЛОР

ан Парїс.

Орї каре е кѣноскѣт маї де апроапе
кѣ пѣтерїка лзцїре а пѣвлїчїтзцїї ан
Франца (прекѣм шї ан аате кѣтеба ста-
тѣрї); орї чїне аѣ сїмцїт тревѣнцѣа, фо-
логѣа шї пазчереа че о аѣ нацїїле кѣ дѣ-
хѣа децїпт дїн четїреа кзрцїлор шї а фол-
лор пѣвлїчї, ачїла нѣ се ва мїра антрѣ
нїмїк пентрѣ ѣрмзтоареа лїстз трагз де
кѣрѣна дїн статїстїка тѣаскѣлѣтї де Парїс.
Дїн ачїеа кѣноаѣем нѣмзрѣа пренѣмераци-
лор ла Moniteur 2000, Journal des
Debats 9000, Constitutionel 7000,
Courrier francais 4500 — 5000, Com-
merce 2500 — 3000, Journal de Pa-
ris 1500, Journal general 1500, Pres-
se 14,000, Siecle 23,600, Temps 4500,
Quotidienne 5000, France 2000, Uni-
vers 1000, Capitole 1000 — 1500,
Moniteur parisien 5—6000, Gazette
de France 7000, Messenger 2000, Cor-
saire 1 00. Ачїста есте нѣмзрѣа пре-
нѣмерацилор ла фолїе парїсїене маї сѣѣ
нѣмїте. Не лѣнгз ачїстѣа, маї сѣнт а-
тѣт ан Парїс, кѣт шї ан челеаатѣ че-
тзцїї шї ораше але Францїї о мѣлцїме ма-
ре де газете шї жѣрналѣ, че, дѣпз кѣм

ЛЪКРЪ АН ДЪХЪА ЗНЕІ САЪ А АЛТЕІ ПАР-
ТІДЕ, АН ИНТЕРЕСЪА ЗНЕІ САЪ А АЛТЕІ ПЛА-
СЕ ДЕ ЧЕТІТОРІ, АША ПОТ АРЪТА ШІ ДЕО-
НАЦІ МАІ МЪАЦІ САЪ МАІ ПЪЦИНІ: ПОЛІТІ-
КЪА, ДІПЛОМАТЪА РЕАЦІОСЪА НЕГЪЦІТОРІЪА,
КОРЪВЕІРІЪА, СОЛДАТЪА, ЧЕТЪЦЕАНЪА СІМ-
ПЛАЪ, МЕЩЕРЪА, АМВЪЦАТЪА, НЕЖМЕВЪЦАТЪА,
БОГАТЪА, СЪРАКЪА ТОЦІ АШІ АФЛЪ ДЪХЪАЪІ
ШІ ІНІМІІ ЛОР ХРАНЪ МАІ МЪАТ САЪ ПЪ-
ЦІН НЕМЕРІТЪ. ДЕСТЪА АТЪТА, КЪ ПЕНТРЪ
ЪН ФРАНЦОС АР ФІ РЪШІНЕ А НЪ КЪЪТА А-
СЕМЕНЕА ХРАНЪ; ДІА ПРОТІВЪ ФАЛА АЪІ Е-
СТЕ А ЧЕТІ, А АВЕА ГАЗЕТЕ ПЕ МАСЪ. МАІ
СЪНТ АН ФРАНЦА ШІ АЛТЕ ЖЪРНАЛЕ ЧЕ
ЕС ПЕ СЕПТЪМЪНЪ САЪ НЕ АЪНЪ, КЪМ: Re-
vue de Paris, Revue du Progres, Re-
vue des deux mondes ШІ АЛТЕ МАІ МЪА-
ТЕ.

ЪН ЧЕ.

АН ОКІІ МЕІ КЪРЦІЛЕ МАРІ СЕАМЪНЪ О-
РЪШЕАЕЛОР МІЧІ, ШІ ОРЪШЕАЕЛЕ МІЧІ КЪРЦІЛОР
МАРІ. БАРОНЪА КНІГЪЕ КЪНОАЩЕ ШІ ПЕ
ЪНЕЛЕ ШІ ПЕ АЛТЕЛЕ. ВА АЪ ПЪТІМІТ ДЕАА
ДЪНСЕЛЕ ШІ АЕАЪ ЦІЪТ ДЕСКРІЕ СПРЕ ФОЛО-
СЪА МЪАТОРА, АРЪТЪНА АЧЕЛЕ СТАНЧІ, АН
КАРЕ ПОАТЕ ІСКІ ЧІНЕВА ПРІН КОНЪЕРСАЦІЕ АН
АЧЕАЕА ЛОКЪРІ; ААЦІІ ПЪТІМЕСК ДЕАА ЕЛЕ,
АНСЪ НІЧІ А СКЪПА ДЕ СЪФІРІРІ НІЧІ АЛЕ
ДЕСКРІЕ НЪ СЪНТ АН СТАРЕ. ПЕ ЛА НЪМІ-
ТЕЛЕ ЛОКЪРІ СЕ АФЛЪ НІЩЕ ВІЕЦЪІТОАРЕ КЪ
ДОАЪ ПІЧОАРЕ — НЪ ТОКМА МЪІМЪЦЕ; АЧЕ-
АЕА СЪНТ ІЪБІТОРІІ ДЕ А ЦІ ШІ А СПЪНЕ ТОА-
ТЕ. АЧЕЦІА НІЧІ ОДАТЪ НАЪ ЛЪКРЪ ДЕСТЪА
АКАЕЪ; АША ЕІ СЕ МЕСТІКЪ АН ТРЕБІЛЕ ТЪ-
ТЪРОР ОАМЕНІЛОР, СПЪІНДЪНЕ, КЪМЪКЪ АЧЕА-
СТА О ФАК ДІН АРАГОСТЕ КЪРАТ КРЕЦІНЕА-

СКЪ. ПЕРЪОАНЕ ДЕ АЧЕСТЕАСЪНТ АН СТАРЕ
АЪЦІ ДЕСКОПЕРІ ТОАТЕ НЪОТЪЦІЛЕ, КА ШІ О
ГАЗЕТЪЪ УНИЪЕРСАЛЪ, ЧЕ ЕСЕ АН ФОЛІАНТ
КЪТЕ ДОАЪ КОЛІ ПЕ ФІЕЩЕ КАРЕ ЗІ ДІН СЕ-
ПТЪМЪНЪ. ДОР ТОАТЕ ТРЕБІЛЕ СТАТЪРІЛОР
ШІ А ДОМНІТОРІЛОР АЕ СЪНТ КЪНОСКЪТЕ КА
ШІ УНГІЪРІЛЕ КАСЕЛОР АН ЪЛІЦІЛЕ АЧЕАЪІ
КЪЪЕ ДЕ ОРЪШЕА УНДЕ ПЕТРЕК; ПЕ АМЪГЪ А-
ЧЕАСТА ІСТОРИСІРЕА О ЦІЪ КЪ АТЪТЕА АМ-
ПОДОБІ, КА ШІ КЪМ ЕІ АР ФІ ШЕЪТ ДЕ ФА-
ЦЪ АН СЪАТ, КА ШІ КЪМ АР ФІ ВЪЪТ
КЪ ОКІІ ТОАТЕ, ВЪРЪЦІДЕ КЪМ ШІ САЗЕІ-
ЧЪНІЛЕ. НІЧІ УН СКРІІТОРІЪ, НІЧІ УН СЛЪЖ-
ВАШ ДЕ А ОРАШЪАЪІ, НІЧІ УН ШЕРКІТОРІЪ
ДЕ БОЛЪ НЪ ТРЕЧЕ, КЪТЪЪ КАРЕ СЪ МЪ
АНДРЕПТЕЪЕ МІІ ДЕ АНТРЕЪЪРІ; ШІ ДАКЪ
ВРЕ УНЪА АР ВРЕА АЛЕ СКЪПА ДІН ОКІ, АЛЕАР-
ГЪ ДЪПЪ ЕА, ПЪНЪ КЪНА СЕ САТЪРЪ ДЕ
ВРЕО ФАЕЪЛЪ ГОАЛЪ. СЪНТ КАРІІ АМЪЛЪ
ДІН КАСЪ АН КАСЪ, ДЕАА МЪТЪША ЛА КЪМ-
НАТЪА ДІН БІСЕРІКЪ АН ТРАКТЕР. ПЕ СЛЪ-
ЖІТОРІІ АЛТОРА АІ АМЪЦЕСК ЛА СІНЕ ШІ ЧЕР-
ЧЕТЕАЪЪ ТОАТЪ СТАРЕА КАСЕІ СЪПЪНІЛОР:
КЪМ ТРЕБІЩЕ ДОМНЪА КЪ ДОАМНА, ЧІНЕ АМ-
ЕЛЪ ЛА КАСА ЛОР, ПЕ ЛА КЪТЕ ЧЕАСЪРІ СЕ
АДЪНЪ СТЪІНІІ ЛА ПЕТРЕКАНІЕ, ЧЕ МЪНЪКЪ
ДЪМНЕАЛОР, ЧЕ БІАЪ, ЧЕ ВОРЪЕСК, ЧЕ ЛЪКРЕ-
АЪЪ, ЧЕ КЪЦІГЪ САЪ ЧЕ ПЕРА; АН СКЪРТ,
ТРЕАБА ЛОР ЕСТЕ А СЕ ПРІМЕЛА ДІН ЪЛІЦЪ
АН ЪЛІЦЪ, ДІН ФАМІЛІЕ АН ФАМІЛІЕ. ДЕ А-
ІЧІ УРМЕАЪЪ, КЪМЪЪЪ УРА ШІ УРЦІСІРЕА ТЪ-
ТЪРОР ЕСТЕ ПЛАТА ПЪРЪТЪТОРІЛОР ДЕ ВОР-
БЕ ШІ А ІНТРІГАНЦІЛОР. УНІІ КА АЧЕЦІА,
АЪ ТОКМА АТЪЦА ВЪЪШЪАШІ, КЪЦІ ШІ КЪ-
НОСКЪЦІ; ШІ АНТРЕ АЧІА СЕ АФЛЪ, КАРІІ
ДЕ ШІ СЕ ПАР А ДЕСКОПЕРІ ФАККАРІЛОР ВРЕ
УН СЕКРЕТ А ІНІМІІ, АЧЕАА ЕСТЕ О ДЕСКОПЕ-
РІРЕ, КАРЕ О ФАК ДІН ВОІЕ ХОТЪРЪТЪ, ЦІ-
ІНД КЪ ВА ФІ ПРОПОВЕДЪІТЪ МАІ АНКОЛО-
НЪ СЕ ПОАТЕ ТЪГЪДЪІ КЪМЪКЪ ФАККАРІІ

САНТ АН СТАРЕ А ПЪТА ПЕ КАТЪВА ВРЕМЕ
 ШІ АНСЪШ АМІНА ЗІАІІ ШІ А ФЕРМЕКА КЪ-
 ТЕОДАТЪ ШІ КАПЕТЕЛЕ БЪРВАЦІЛОР КЪ КА-
 РАКТЕР СОЛІД ШІ САРАВЪН. СЪ ЦІЕ АН-
 СЪ АЧЕІ НІРОЗІ ШІ ВІКЛЕНІ, ПРІЧЕНЪЦІ ШІ
 НЕБЪНІ, КЪМКЪ СЕ АФЛЪ СОЦІЕТЪЦІ ШІ ОА-
 МЕНІ, КАРІІ ПОАРТЪ О ІНІМЪ АН ПЕ-
 ПТЪЛ СЪЪ; ДАР, СЕ АФЛЪ ОАМЕНІ ІНІМОШІ,
 КАРІІ НЪ СЪФЕРЕ, КА ЧІНЕВА СЪ ДЕ БАТЪ
 МАІ АНДЕЛЪНГАТ ПІПЕРІЪ СЪПТ НАС. ВЪЧІ,
 ПЕ КЪТ ЕСТЕ БІНЕ ШІ ФОЛОСІТОРІЪ ЛА МЪЛ-
 ТЕ АНТЪМПАЪРІ А ТРЕЧЕ УНЕЛЕ ВЪТЪМЪРІ
 КЪ ВЕДЕРЕА А ВЪРСА ПЕ ФОК АПЪ, REM CON-
 SENTU CIGARE, ПЕ АТЪТА ЕСТЕ АДІВЪРАТ,
 КЪМКЪ АЧЕАСЪЦЪ ЦЕНІРОЗІТАТЕ ДЕ А СЪФЕРІ
 НЪ ПОАТЕ ФОЛОСІ ТОТЪДЕАЪНА НІЧІ АНСЪШ
 БОІТОРІЛОР ДЕ РЪЪ. КЪ КЪТ СЪФЕРІ МАІ
 МЪАТЕ, КЪ АТЪТА ОАМЕНІІ СЕ ФАК МАІ АН-
 ДРЪСНЕЦІ ШІ МАІ НЕРЪШІНАЦІ. ОМЪЛ АН-
 ЦІЕЛЕНТ СЕ ПЪЗІЩЕ, КА СЪ НЪ ВІЕ АН ВОР-
 БЕ, АНСЪ ДАКЪ ЕСТЕ ТРАС ФЪРЪ ВОІЕ АН
 ФЛЕКЪРІІ, АТЪНЧІ НЪІ ЕСТЕ ЛЕНЕ А ІСВІ ШІ
 А ПЕДЕНСІ ДЪПЪ ВРЕДНІЧІЕ. ВСТЕ АДІВЪРАТ,
 КЪМКЪ УНІІ СЕ АНТЪРЪТЪ ТЪРЪЗІЪ СПРЕ МЪ-
 НІЕ, АНСЪ АТЪНЧІ ФАК, КА ПРІЧІНСІТОРІЪЛА
 СЪ СІМЪЦЪ ТЪАТЪ ІЩІМЕА РЪСБЪНЪРІІ АЪІ.
 НАТЪРА НЪ ФЪРЪ ПРІЧІНЪ АЪ ДАТ АЛБІНЕІ
 АКЪЛА ШІ ОМЪЛАЪІ ПЕ АННЪЦЪ ТЪАТЪ БЪНЕЦА
 СЪФЛЕТЪЛАЪІ НЕРВІ АНТЪРЪТЪЧОШІ, АПОІ ФЕ-
 РІЧЕ ДЕ АЧЕІА, ЛА КАРІІ БЛАНДЕЦЕЛЕ САНТ
 АНСОМІТЕ ДЕ О БЪРВЕЦІЕ, ЧЕ АЛ АПЪРЪ ДЕ
 ВЪТЪМЪРІЛЕ УНОРА ШІ А АЛТОРА ТРАШІ АН-
 ПІНШІ.

ПЪЗІЦІВЪ ДАР ФЛЕКАРІЛОР, КА НЪ КЪМ-
 КА НАСЪЛА КОСТРЪ ЧЕЛ ПЕ КЪТ ДЕ ГРОС, ПЕ
 АТЪТА ДЕ АЩЕР МІРОСІТОРІЪ, СЪ ВЪ ФАКЪ А
 АНТІМІНА ШІ ПЕСТЕ ВРЕЪН УРС, КАРЕ ПЕН-
 ТРЪ ТЪАТЕ СЪ ВЪ ПЛЪТЕАСКЪ КЪ АЩЕРНЕРЕ
 ЛА НЪМЪНТ ДЕ ОДАТЪ. НЪ ПЪТАЦІ НЪМЕ-
 ДЕ ЧЕЛ БЪН, ЧІНСТЕА ШІ КАРАКТЕРЪЛ АЛТО-

РА. САЪ КЪ ДОАР КЪЪТЪНД ПАІЪЛ АН О-
 КІІ АЛТОРА, ВРЕАДІ СЪ АСКЪНДЕЦІ ГРІНДА
 АН АІ ВОЩРІІ? АДЪЧІЦІВЪ АМІНТЕ, КЪМКЪ
 НІЧІ УН ОМ НЪ ЕСТЕ АША ДЕ БЪН, КА СЪ
 НЪ ПОАТЪ ФІ ШІ МАІ БЪН, — ІАР БОІ САН-
 ТЕЦІ РЪІ ФОАРТЕ.

Prospectu.

ПЕНТРЪ ПЪБЛІКАЦІА

А ОПТ ТАБЛОНЪРІ ДІН ІСТОРИА МОЛДАВЕІ.

ІМЕРЪЦОШАРЕА КАРЕ АЪ АНТЪМПІНАТ ЛА
 1855 АЧЕЛЕ ДОЪ ТАБЛОНЪРІ ЛІТОГРАФІТЕ
 А ІСТОРИЕІ МОЛДОВЕІ, АЪ АНДЕМНАТ ПЕ АЪ-
 ТОРЪЛ А ПЪБЛІКА, ПРІН МІЖЛОЧІРЕА СЪБСКРІ-
 РІІ, О КЪЛЕЦЕРЕ ДЕ АЛТЕ ОПТ ТАБЛОНЪРІ
 АМФЪЦЪШІТОАРЕ УНОР АНСЕМНЪТОАРЕ ВЕКІ
 ФАНТЕ ДІН ІСТОРИЕ ШІ ДІН ТРАДІЦІІЛЕ ПА-
 ТРІЕІ НОАСТРЕ. КЪЛЕЦЕРЕА КОПРІНДЕ:

1) ЗІНА ДАКІА ШІ ТРАІАН, КАРЕ, АЪ-
 ПРЕ ЗІЧЕРЕА МІТОЛОГІКЪ, АЪ УРМАТ СЪБ
 МЪНТЕЛЕ ПІОН, А КЪРЪІА ПРОСПЕКТ САЪ АН-
 ФЪЦОШАТ АЪПРЕ НАТЪРЪ (ПЪБЛІКАТ)

2) АКТЪЛА СОЛОНЕА ШІ ЦЕРЕМОНІОС АН
 КАРЕ АЛЕКСАНДРЪ ЧЕЛ БЪН ПРІМЕЩЕ ЛА СЪ-
 ЧЕАВА, АН АНЪЛ 1425, КОРОНА ШІ ХЛАМІ-
 ДА КРЪІАСКЪ, ДІН МЪНА АМБАСАДОРІЛОР АМ-
 ПЪРАТЪЛАЪІ ПАЛЕОЛОГ (ПЪБЛІКАТ).

3) АЪПТА ЕРОІКЪ А КЪЛЪРІМЕІ МОЛДО-
 ВЕНЕ, УРМАТЪ ЛА АНЪЛ 1425, КЪ КАВАЛЕРІІ
 ТЕОТОНІ, ПЕ ЦЪРМЪЛА МЪРІІ БАЛТІЧЕ.

4) БЪТЪЛІА ДЕЛА БАІА ЛА 1467, АН КА-
 РЕ СТЕФАН ЧЕЛ МАРЕ АНВІНЦЕ АРМІА УНЪ-
 РЕНІЛОР, ШІ РЪПЕЩЕ ПЕ МАРІЛЕ КРЪІЪ МАТЕІЪ
 КОРВІНЪС . . .

5) ІНВІНЦЕРІА АЪІ ІОАН АЛБЕРТ, РІГА ДЕ

Полонія ан кодрѣла саѣ дѣмбрава Рошіе ла 1494.

6) Помпа саѣ церемонія де аммор-мнтарѣ, серватѣ де Стефан чел маре пентрѣ ощенї Молдовенї, 8чїшї ла 1476 ан крѣнта вѣтзале де Валѣа-Алѣз, шї ашз-зарѣа темелїї 8нѣї Бїсерїчї монѣментале.

7) Овідїѣс ан мїжлокѣла Дачїнїлор, кѣ ан скѣртѣа Історїа ачестѣї маре поїт ал Ромѣї, дїспатріат де Ампратѣла Аѣ-гѣст ан ачестѣ цзрї 8нде аѣ шї мѣрїт.

8) Арѣѣрѣа хронологїкѣ а Домнїлор Молдовѣї кѣ ан скѣртѣа Історїїрѣ, ан-чепанд дела Драгош пзнѣ ла Преа анзл-цатѣла нострѣ Домн Мїхаїл Стѣрѣа Бо-вод.

Ачестѣ Таблоне сѣ вор алкѣтѣ шї сѣ вор літографї де чѣї маї вѣнї зѣграві ла Інстїтѣтѣла Аѣбїнѣї.

Фїешкарѣ пїсѣз ва фї ансоцїтѣ де о-дїскрїерѣ історїкѣ ан лімба Ромѣнеаскѣ шї Францѣзѣ. Прецѣла пентрѣ 8 таблоне сѣте 6 галбенї, пазтїцї ан аналогїѣ ла прїїмірѣа лор.

Atlas Geograficu.

Ан лімба Ромѣнеаскѣ.

1. Планїглобѣрїлѣ саѣ Вмїсферїлѣ	} саѣ ті-
пзрїт.
2. Харта Вѣропей.	
3. — Асїї.	
4. — Америкѣї.	
- Сѣ вор пѣблїка фѣрѣз преѣет хѣрѣїлѣ де:
5. — Аѣрїка.
 6. — Аѣстралїїлѣ.
 7. 8. — Молдова анпзрїцїтѣ ан цѣнѣ-тѣрї, пе доз коале.

9. — Цара Ромѣнеаскѣ.

10. — Тїталѣа кѣ ан скѣртѣа дескрїерѣ Географїкѣ шї Статїстїкѣ а пѣ-мнѣтѣлѣї.

Прецѣла ачестѣї атлас дїн 10 коале сѣте 120 лѣї, карѣ сѣ пазтїск ан ана-логїа прїїмірї хѣрѣїлор.

Аѣноамѣнтѣла сѣ фачѣ ла інстїтѣтѣла Аѣбїнѣї шї пе ла Длор комїсіонарї.
(Аѣл. рѣм.)

Тѣнѣтѣла.

Ампратѣла де зї пїкасѣз кѣтр'анѣс, шї пѣкѣтосѣла ом д'огрѣа нелѣѣѣрѣ рѣга кѣ 8мїліїцѣ пе домнѣла де сѣс, сѣтї фїѣ ажѣтор шї сѣфнѣтѣ окротїрѣ.

Ка нѣ ан 8рѣмѣ поатѣ осѣнда де пѣкат, Аѣспрѣш сѣтнѣоркѣ а Домнѣлѣї прїївїрѣ шї нѣрѣапѣа лѣї 8рїѣ пе сѣла ка вїноват сѣтл вїчѣе де крїмѣ снрѣ дрѣапѣтї рѣ-спазтїрѣ.

Анѣс нѣзѣдар ѣ цїѣ омѣлѣ вѣрфїторїѣ, кѣчї крїмѣлѣ фѣкѣтѣ дїн вѣкїмѣ, Аѣ аѣѣс пе домнѣла а фї не рѣвѣзторїѣ шї нѣ клїпе вѣї перї ка пѣѣмѣѣ нѣ адѣн-чїмѣ. —

Дѣчї кѣнд тоатѣ фїїнѣа зѣчѣа ан адормїрѣ, кѣнд сѣгомѣтѣ нѣчѣтасѣ шї пачѣ сѣрѣ нѣтоатѣ.

Кѣнд сѣкѣо кѣфѣндат с'аѣла ан лінїцїрѣ шї о нѣопѣтѣ нѣтѣнѣкоасѣ домнѣ де орї чѣ парѣ. —

ЯТЪНЧЕ ФЪРЪ ВЕСТЕ КЪ ТЪНЕТ ДЕОДАТЪ
 АН ХАОС МІІ ДЕ ФЪЛУЕРІ ДЕ ФОКЪРІ СЪ
 РЪСПАНД,
 ШІ АН ГРОЗНИКЪА ЛОР МЪЦЕТ ТОТ ОМЪА СЪ
 ДЕЩЕАПТЪ,
 ДА ЧЕРІЪ ЦІНТЕЩЕ ОКІІ ПЕ ДОМНЪА ДЕС
 СТРИГАНД.

Дар ДОМНЪА ДІН МЪНІЕ, АН ДРЕАПТА СА ПОР-
 НІРЕ,
 КЪ ГРЕЪ ПОАТЕ КРЪЦА ПЕ ЧЕА НЕЛЕУЪІТ;
 АН ПРЪЖМА ЛОР СЪ 'НЕВЪРТЕ Ш'ІНТІА АЪІ
 ЛОВІРЕ,
 СДРОКЕЩЕ СФАРМЪ-ОМОРЪ ШІ РЪВА АЪ
 ПЕРІТ. —

ПЕДЕАПСА СТЪ ДЕ ФАЦЪ Ш'А ТАРТАРЪАЪІ МЪННЪ,
 КЪЗЪТАЪ КЪ ПЪТЕРЕ ПЕ ЧЕА РЪЪТЪЦІТ;
 ІАР МОАРТІ-АСЪПРЪІ СВОАРЪ ШІ ГЕАРА ПЕ ЕА
 АРЪННЪ
 АЛ СМЪЛУЕ КЪ ПЪТЕРЕ Ш'ЖА ЛАСЪ 'НКРЕМЕНІТ.

АНЪМ ФЕРЕІНТЕ РЪЦІА ЧЕРІЪРІ СЪ АНАЛУЪ,
 АНЪМ НЕ ЛЕУЪІТЪА АПРІНДЕ ТЪМЖІЕРІ
 ДА ЧЕА АТОТ ПЪТЕРНІК, Ш'АКЪМА ЕА АНВАЦЪ
 КРЕДІНЦЪ АІ ЖЪРА ШІ СФІНТЕ АНІНЪРІ.

ІАР АРЕПТЪА КІАР АН ДОМНЪА АШ РАЗЪМЪ
 НЪДЕЖДЕ,
 КА'НЧЕА АТОТ ПЪТЕРНІК Ш'АТОАТЕ АНЪ-
 РЪТОР,
 АШЪПТЪ ДЕЛА ДЪНІЪ АН ГРОЗНИКА ПРІМЕЖДЕ,
 ВІАЦЪ ВІІТОАРЕ САЪ ГРАБНИКЪА ОМОР.

А НОПЦІІ СІН СЪ ВЕДЕ ОДАТ' АСЪ ДЕСКІДЕ
 ДЕ ФЪЛУЕРЪА ЧЕ АНЪЪ ДІН НОР АЪ ІСЪЪ-
 КНІТ,

ШІ 'Н ЪРМА СА ДЕ АБІЕ ЪН ШЪЕР СЪ АЪДЕ
 ЧЕ МЪЦЕ КЪ ТЪРЕАРЕ ДЕ ЕХО АНСОЦІТ.

ДЕЧІ ФЪЦІЦІО! ОАМЕНІ КЪЦІ СЪНТЕЦІ НЕДРЕПЦІ,
 ДЕ А'ДОМНЪАЪІ МЪНІЕ, ДЕ-А АЪІ АМЕРІН-
 ЦАРЕ;
 КЪЧІ НЪМАІ КЪ КЪВЪНТ ПЕ КЪЦІ СЪНТЕЦІ
 ПЕ ТОЦІ,
 АН КЛІПЪ КА ДЪ ЪН ТЪНЕТ ВА ДЪЧЕ, АА ПІЕР-
 ЗАРЕ.

КЪНОАЩЕЦІ ДАР ПЕ ДОМНЪА ШІ ДАЦІ АЪІ
 АН КІНАРЕ,
 КЪ АЪХЪРІ ЪМІЛІТЕ ШІ ІНІМІ КЪРАТЕ.
 КЪЧІ НЪМАІ АНДЕАЪНГА ШІ МЪЛАТА СА РЪ-
 БАРЕ,
 ПЪСТРЪКЪЪ-А'ВОАСТРЕ ЗІЛЕ ДЕ РЕЛЕ 'НКЪНЪЪ-
 РАТЕ.

К—ОАТЪ.

СІНГЪРЪА АРІСТОКРАТ АН АНГЛІА.

КАНА АЪ ФОСТ ФРАКЛІН МАІ ПЕ ЪРМЪ
 АН АНГЛІА, АДЪСЕ КЪ СІНЕ ШІ ПЕ ЪН ШКАВ
 НЕГРЪ, КЪРЪІ ТОАТЕ АІ ПАЗЧЕА ПЕСТЕ МЪСЪ-
 РЪ, КАТЕ ВЕДЕА АН БРІТАНІА МАРЕ. — АН-
 ТР'ЪНА ДЕ ЗІЛЕ АЛ АНТРЕАБЪЗ ФРАНКЛІН: ЧЕ
 ЦІ СЕ ПАРЕ ЦІЕ ДЕСПРЕ АНГЛІА? „ТОЦІ ШІ
 ТОАТЕ АЪКРЪ АН АЧЕАСТЪ ЦАРЪ“, РЪСПЪНЪЕ
 НЕГРЪА, „АПА АЪКРЪ, ВЪНТЪА АЪКРЪ, ФОКЪА
 АЪКРЪ, ФЪМЪА АЪКРЪ, КЪНЕЛЕ АЪКРЪ, КОЪА
 АЪКРЪ, КАЛЪА АЪКРЪ, АСІНЪА АЪКРЪ, БЪРЪАТЪЪ
 ШІ ФЕМЕЕА АЪКРЪ, ТОАТЕ АЪКРЪ, СІНГЪР ПОР-
 КЪА НЪ; ПОРКЪА МЪННЪ, БЕА, ДОАРМЕ ШІ
 ТОАТЪ ЗІОА НЪ ФАЧЕ НІМІК, ПОРКЪА Е СІН-
 ГЪР АРІСТОКРАТ АН АНГЛІА.“